Co-funded by the European Union

BY NC SA

Šis projektas bendrai finansuotas Europos Komisijos programos „ERASMUS+“ lėšomis. Šiame leidinyje pateikiama tik autorių nuomonė. Nei Europos Komisija, nei SEPIE negali būti laikomos atsakingomis už šiame leidinyje pateiktos informacijos naudojimą.

Tema

Kelionių planavimas ir finansinių sprendimų priėmimas

Trukmė

75 minutės

Lygis

Pradedančiųjų

Taikomi informatinio mąstymo principai

☑ Dekompozicija
☑ Šablonų atpažinimas
☑ Abstrakcija
☑ Algoritminis mąstymas

Metodas

☑ Žaidybinimas
☑ Mokymasis sprendžiant iššūkius
☑ Bendradarbiavimu grįstas mokymasis
☑ Patirtinis mokymasis

MOKYMOSI VEIKLŲ BE KOMPIUTERIO RINKINYS

Vasaros kelionės planavimas turint ribotą biudžetą

Šios veiklos be kompiuterio metu besimokantieji planuoja nebrangią vasaros kelionę į Graikijos salas, atsižvelgdami į realistiškus apribojimus. Dalyviai dirba grupėmis su spausdinta medžiaga apie transporto galimybes (keltus), apgyvendinimo tipus, maistui skirtą biudžetą ir veiklas. Jie analizuoja galimybes, lygina kainas ir priima sprendimus, kad neviršytų nustatyto biudžeto. Veikla ugdo finansinio planavimo, sprendimų priėmimo ir informatinio mąstymo gebėjimus nenaudojant skaitmeninių priemonių.

Tikslinė grupė:

☐ žemos kvalifikacijos suaugusieji, kurių skaitmeninės kompetencijos menkos;
☑ žemos kvalifikacijos suaugusieji, kurie yra įgiję ribotą formalųjį išsilavinimą ar kvalifikaciją;
☐ žemos kvalifikacijos suaugusieji, retai dalyvaujantys mokymosi visą gyvenimą veiklose ar mokymuose.

Mokymosi tikslai

Šios veiklos metu suaugusieji besimokantieji ugdys gebėjimus:

- suprasti pagrindinius kelionės planavimo elementus (transportą, apgyvendinimą, maistą, veiklas);
- planuoti biudžetą nagrinėjant realistišką kelionės situaciją;
- palyginti galimybes ir nustatyti, kur galima sutaupyti;
- atpažinti kainų dėsningumus (sezoniškumą, vietovių skirtumus);
- taikyti informatinį mąstymą nuosekliai priimant sprendimus.

Kompetencijų sritys

a) Inovacijų kompetencijos

☐ Kūrybiškumas
☐ Kritinis mąstymas
☐ Problemų sprendimas
☐ Bendravimas
☐ Bendradarbiavimas

b) Informacinio raštingumo kompetencijos

☑ Gebėjimas rasti, suprasti ir kritiškai analizuoti informaciją
☑ Skaitmeninio ir vaizdinio turinio interpretavimas

☑ Žiniasklaidos įtakos ir šališkumo suvokimas

c) Gyvenimo ir karjeros kompetencijos

☐ Lankstumas ir gebėjimas prisitaikyti
☐ Iniciatyvumas ir savarankiškumas
☐ Socialumas ir tarpkultūrinė kompetencija
☐ Produktyvumas
☐ Lyderystė ir atsakomybė

Mokymosi rezultatai

Atlikę veiklą suaugusieji besimokantieji geba:

- suskaidyti kelionės planą į lengviau valdomas dalis;
- nustatyti kainų skirtumus pagal kelionės vietą ir laiką;
- sutelkti dėmesį į būtinuosius kelionės poreikius valdant ribotus išteklius;
- sudaryti nuoseklų tinkamiausių kelionės variantų pasirinkimo planą;
- priimti pagrįstus sprendimus ir neviršyti nustatyto biudžeto.

Fasilitatoriaus užrašai

- Naudokite spausdintas korteles su keltų tvarkaraščiais, apgyvendinimo variantais ir veiklų kainomis.
- Pateikite kelionių į skirtingas salas variantų, kurių kainos skiriasi, kad dalyviai galėtų juos palyginti.
- Skatinkite grupės diskusiją ir pasirinkimų pagrindimą.

Fasilitatoriai gali keisti užduoties sudėtingumą koreguodami biudžetą arba nustatydami papildomus apribojimus.

Co-funded by the European Union

Vasaros kelionės planavimas turint ribotą biudžetą

1 žingsnis. Kelionės plano skaidymas į dalis (dekompozicija)

Dalyviams skiriamas nustatytas biudžetas ir pateikiama kelionės situacija (pvz., 3–5 dienos Graikijos saloje). Jie gauna spausdintas informacines korteles su transporto (keltų), apgyvendinimo, maisto ir veiklų variantais, visomis kainomis bei kelionei planuoti reikalinga informacija. Interneto prieigos nereikia.

Jų prašoma:

- suskirstyti kelionę į pagrindines kategorijas: transportą, apgyvendinimą, maistą ir veiklas;
- išnagrinėti galimybes kiekvienoje kategorijoje (pvz., skirtingas keltų kainas, viešbutį ar kambario nuomą, nebrangias ar brangias veiklas);
- apytiksliai įvertinti arba apskaičiuoti kiekvieno varianto kainą ir pradėti skirstyti biudžetą.

Dalyviai, naudodamiesi pateiktomis kortelėmis, pildo biudžeto užduoties lapą. Prieš priimdami sprendimus jie išnagrinėja visus kiekvienos kategorijos variantus.

Fasilitatoriaus pagalba:

- Užduokite nukreipiančius klausimus: „Ko kelionei būtinai reikia?“, „Kam išleidžiate daugiausia pinigų?“
- Skatinkite dalyvius apmąstyti prioritetus (pvz., komfortą ir kainą).

Šis žingsnis padeda dalyviams sudėtingą planavimo užduotį suskaidyti į aiškias, lengviau valdomas dalis.

2 žingsnis. Šablonų atpažinimas

Dalyviai lygina skirtingas situacijas ir pasirinkimus, pavyzdžiui:

- kelionę sezono metu ir ne sezono metu;
- populiarias ir mažiau turistų lankomas salas;
- išankstinį ir paskutinės minutės užsakymą.

Jų prašoma:

- atpažinti kainų dėsningumus, pavyzdžiui, didesnes kainas populiariausiais vasaros mėnesiais ar savaitgaliais;
- atpažinti tendencijas, pavyzdžiui, pigesnį apgyvendinimą toliau nuo centro ar mažesnes kainas lanksčiai pasirenkant kelionės datas;
- aptarti, kaip pasirinkimai veikia bendrą biudžetą.

Fasilitatoriaus pagalba:

- Skatinkite apmąstyti: „Kada kainos didžiausios?“, „Kodėl vienas variantas pigesnis už kitą?“
- Atkreipkite dėmesį į kompromisus (pvz., mažesnę

kainą ir patogumą ar komfortą).

Šis žingsnis padeda dalyviams atpažinti dėsningumus ir pagrįstai palyginti variantus.

3 žingsnis. Abstrakcija – dėmesys svarbiausiems kelionės sprendimams

Dalyviai supaprastina planavimą, sutelkdami dėmesį tik į svarbiausius elementus.

Jų prašoma:

- nustatyti būtinuosius kelionės poreikius (transportą, apgyvendinimą, pagrindinį maistą);
- atskirti būtinąsias ir pasirenkamąsias išlaidas (pvz., prabangų apgyvendinimą, papildomas veiklas);
- atsiriboti nuo mažiau svarbių detalių (pvz., nedidelių asmeninių pageidavimų), kad būtų lengviau neviršyti biudžeto;
- nuspręsti, dėl ko galima daryti kompromisus (pvz., rinktis pigesnį apgyvendinimą, kad liktų pinigų veikloms).

Fasilitatoriaus pagalba:

- Klauskite: „Ko kelionei iš tikrųjų reikia?“, „Ką galėtumėte sumažinti ar ko atsisakyti?“
- Pabrėžkite prioritetų nustatymą ir sprendimų priėmimą esant apribojimams.

Šis žingsnis padeda dalyviams sumažinti sudėtingumą ir sutelkti dėmesį į tai, kas svarbiausia siekiant tikslo.

4 žingsnis. Biudžeto planavimo strategija (algoritminis mąstymas)

Dalyviai kuria nuoseklią kelionės planavimo strategiją, leidžiančią neviršyti biudžeto.

Dalyviai turėtų:

- sukurti paprastas sprendimų priėmimo taisykles, pavyzdžiui:
    - „Pirmiausia pasirinkti biudžetą atitinkantį transportą“;
    - „Teikti pirmenybę nebrangiam apgyvendinimui“;
    - „Veiklas derinti prie likusio biudžeto“;
- sudėlioti planavimą į veiksmų seką, pavyzdžiui:
    1. pasirinkti kelionės vietą;
    2. pasirinkti transportą;
    3. užsisakyti apgyvendinimą;
    4. numatyti dienos biudžetą maistui;
    5. jei leidžia biudžetas, įtraukti papildomas

veiklas.

Galiausiai dalyviai:

- pristato grupei savo kelionės planą;
- paaiškina, kaip priėmė sprendimus ir neviršijo biudžeto;
- palygina strategijas ir aptaria skirtingus planavimo būdus.

Fasilitatoriaus pagalba:

- Skatinkite realistiškai vertinti: „Ar šis planas veiktų realiame gyvenime?“
- Pabrėžkite lankstumo ir prisitaikymo prie pasikeitusių apribojimų svarbą.

Šis žingsnis padeda kurti aiškias, pakartojamas planavimo strategijas.

Rekomendacijos fasilitatoriui

Prieš veiklą

Pradėkite klausdami dalyvių, kaip jie paprastai planuoja atostogas ir kokie veiksniai lemia jų sprendimus. Skatinkite paminėti transportą, apgyvendinimą, maistą, veiklas ir turimą biudžetą. Paaiškinkite, kad tikslas – ne rasti „tobulas“ atostogas, bet priimti pagrįstus sprendimus atsižvelgiant į realistiškus apribojimus. Pristatykite informatinio mąstymo principus, kuriais bus remiamasi veikloje.

Veiklos metu

Skatinkite dalyvius prieš priimdami sprendimus palyginti kelis kelionės variantus. Klauskite: „Kuris variantas suteikia geriausią vertę už sumokėtus pinigus?“, „Ką pakeistumėte, kad neviršytumėte biudžeto?“, „Ar visos šios veiklos būtinos?“

Jei grupės greitai atlieka užduotis, pateikite netikėtą situaciją, pavyzdžiui, didesnes keltų kainas ar sumažėjusį biudžetą, ir paprašykite pritaikyti kelionės planą. Skatinkite pagrįsti kiekvieną sprendimą.

Po veiklos

Pakvieskite kiekvieną grupę pristatyti kelionės planą ir paaiškinti, kaip suderino išlaidas su prioritetais. Palyginkite strategijas ir aptarkite, kaip tas pats biudžetas gali lemti skirtingus sprendimus, priklausomai nuo asmeninių pageidavimų. Pabrėžkite, kad planavimas yra pasikartojantis procesas, kuriame dažnai tenka koreguoti sprendimus pasikeitus aplinkybėms.

VEIKLOS KORTELĖS

Vasaros kelionės planavimas turint ribotą biudžetą

Kortelių kategorijos

Transportas | **Apgyvendinimas** | **Maistas** | **Veiklos**

Prioritetų lygiai

Būtinas
Būtina – be to kelionė neįmanoma

Aukštas
Svarbu – tiesiogiai veikia komfortą ar biudžetą

Vidutinis
Naudinga – galima keisti, kai biudžetas ribotas

Atspausdinkite skaidres ir sukarpykite, kad galėtumėte naudoti šioje veikloje.

Lėtas keltas į Mikoną

TRANSPORTAS

Kada: kelionė pirmyn

Atėnai (Pirėjas)–Mikonas. Trukmė: 5 val. Kaina: 35 Eur asmeniui. Išvyksta 7.30 val. Patogios sėdynės, kavinė kelte.

Prioritetas: būtinas

Greitasis keltas į Mikoną

TRANSPORTAS

Kada: kelionė pirmyn

Atėnai (Pirėjas)–Mikonas. Trukmė: 2,5 val. Kaina: 65 Eur asmeniui. Išvyksta 8.00 val. Greita, bet brangiau – sutaupoma pusė dienos.

Prioritetas: būtinas

Lėtas keltas į Naksą

TRANSPORTAS

Kada: kelionė pirmyn

Atėnai (Pirėjas)–Naksas. Trukmė: 5,5 val. Kaina: 28 Eur asmeniui. Išvyksta 7.00 val. Pigiausias kelionės į salą variantas.

Prioritetas: būtinas

Greitasis keltas į Naksą

TRANSPORTAS

Kada: kelionė pirmyn

Atėnai (Pirėjas)–Naksas. Trukmė: 3 val. Kaina: 50 Eur asmeniui. Išvyksta 9.00 val. Geras greičio ir kainos santykis.

Prioritetas: būtinas

Kelionė birželio pradžioje

TRANSPORTAS

Kada: birželis, ne sezono pikas

Keltas į Mikoną: lėtas – 35 Eur, greitas – 55 Eur. Mažiau žmonių, lengviau gauti bilietų. Užsakę prieš 30 dienų sutaupysite po 10 Eur.

Prioritetas: aukštas

Kelionė liepą (sezono pikas)

TRANSPORTAS

Kada: liepa, sezono pikas

Keltas į Mikoną: lėtas – 50 Eur, greitas – 80 Eur. Didesnė paklausa ir kainos. Užsakykite iš anksto – paskutinę minutę bilietų gali nebūti.

Prioritetas: aukštas

Keltų bilietas atgal

TRANSPORTAS

Kada: kelionė atgal

Į biudžetą įtraukite ir grįžimą. Kaina tokia pati kaip pirmyn. Patvirtinkite išvykimo datą ir užsisakykite dar prieš atvykdami.

Prioritetas: būtinas

Vietinis salos autobusas

TRANSPORTAS

Kada: viešnagės metu

Autobusas jungia uostą, miestą ir paplūdimius. Kelionė – 1,80 Eur. Kursuoja kas 30–60 min. Trumpai pasivaikščioti pakrante galima nemokamai.

Prioritetas: vidutinis

Pigūs nakvynės namai

APGYVENDINIMAS

Kada: prieš išvykstant, užsakyti iš anksto

Bendras 6 lovų kambarys. 18 Eur asmeniui už naktį. „Wi-Fi“ ir bendras vonios kambarys. Geriausia kaina, ypač keliaujant vienam.

Prioritetas: būtinas

Atskiras kambarys prie uosto

APGYVENDINIMAS

Kada: prieš išvykstant, užsakyti iš anksto

Atskiras kambarys dviem prie keltų uosto. 55 Eur už naktį (27,50 Eur asmeniui). Pagrindiniai patogumai, rami vieta.

Prioritetas: būtinas

Kambarys prie paplūdimio

APGYVENDINIMAS

Kada: prieš išvykstant, užsakyti iš anksto

Atskiras kambarys dviem, 5 min. pėsčiomis iki paplūdimio. 80 Eur už naktį (40 Eur asmeniui). Populiarus – sezono metu užsisakykite iš anksto.

Prioritetas: aukštas

3 žvaigždučių viešbutis

APGYVENDINIMAS

Kada: prieš išvykstant, užsakyti iš anksto

Patogus kambarys dviem su pusryčiais. 120 Eur už naktį (60 Eur asmeniui). Oro kondicionierius ir baseinas.

Prioritetas: aukštas

Taupus maitinimosi planas

MAISTAS

Kada: kasdien, visos viešnagės metu

Maistas iš prekybos centro, kepyklos, valgymas iškylų vietose. Apie 15 Eur asmeniui per dieną: pusryčiai, pietūs ir lengva vakarienė.

Prioritetas: būtinas

Vidutinės kainos maitinimasis

MAISTAS

Kada: kasdien, visos viešnagės metu

Pietūs tavernoje ir paprasta paruošta vakarienė kasdien. Apie 30 Eur asmeniui per dieną. Vietinis maistas derinamas su taupymu.

Prioritetas: aukštas

Komfortiškas maitinimasis

MAISTAS

Kada: kasdien, visos viešnagės metu

Visi valgiai restoranuose, užkandžiai ir gėrimai. Apie 50 Eur asmeniui per dieną. Maloni patirtis, bet sunaudojama didžioji dienos biudžeto dalis.

Prioritetas: vidutinis

Koreguokite maisto biudžetą

MAISTAS

Kada: kai kitos išlaidos didelės

Jei transportas ar apgyvendinimas brangesni nei planuota, mažinkite maisto išlaidas. Vidutinės kainos planą pakeiskite taupiu ir neviršykite biudžeto.

Prioritetas: vidutinis

Apsilankykite viešame paplūdimyje

VEIKLOS

Kada: bet kurią viešnagės dieną

Vieši paplūdimiai nemokami. Taupydami pasiimkite rankšluostį, apsaugos nuo saulės priemonių ir užkandžių. Kai kur yra nemokami dušai.

Prioritetas: būtinas

Ekskursija po miestelį

VEIKLOS

Kada: pirmą arba antrą dieną

Pasivaikščiokite po pagrindinį miestelį su vietiniu gidu. 10 Eur asmeniui, apie 90 min. Susipažinkite su salos istorija ir kultūra.

Prioritetas: aukštas

Archeologinė vietovė ar muziejus

VEIKLOS

Kada: bet kurią viešnagės dieną

Aplankykite senovės vietovę ar salos muziejų. 12 Eur asmeniui. Vertingas pasirinkimas, praturtinantis kelionę kultūrine patirtimi.

Prioritetas: aukštas

Išvyka laivu aplink salą

VEIKLOS

Kada: vieną viešnagės dieną

Pusdienio grupinė išvyka laivu į įlankas ir maudynių vietas. 35 Eur asmeniui. Rekomenduojama, bet neprivaloma – atsisakykite viršiję biudžetą.

Prioritetas: vidutinis

Motorolerio nuoma

VEIKLOS

Kada: vieną viešnagės dieną

Išsinuomokite motorolerį savarankiškai pažinti salą. 25 Eur per dieną. Patogu naudotis dviese – daug laisvės ir lankstumo.

Prioritetas: vidutinis

Saulėlydžio kruizas su vakariene

VEIKLOS

Kada: vieną viešnagės vakarą

Vakarinė išvyka laivu su vakariene. 75 Eur asmeniui. Prabangus variantas – rinkitės tik jei leidžia bendras biudžetas.

Prioritetas: vidutinis

Atpažinkite kainų dėsningumus

VEIKLOS

Kada: planuojant

Palyginkite: nemokamas paplūdimys, 10 Eur ekskursija, 35 Eur išvyka laivu, 75 Eur kruizas. Nustatykite prioritetus ir paskirstykite biudžetą.

Prioritetas: aukštas

Derinkite veiklas prie biudžeto

VEIKLOS

Kada: kai išlaidos viršija biudžetą

Viršiję biudžetą pirmiausia atsisakykite brangiausios neprivalomos veiklos. Plane visada palikite bent vieną nemokamą veiklą (paplūdimį).

Prioritetas: aukštas